

ORGANIZATORZY

VERANSTALTER

PARTNERZY

PARTNER

PATRONAT

SCHIRMHERRSCHAFT

**PROGRAM KONFERENCJI
KONFERENZ-PROGRAMM**

**WARSZAWA
14.–15. KWIEŃNIA / APRIL 2018**

ORGANIZATORZY KONFERENCJI / VERANSTALTER DER KONFERENZ:

INSTYTUT GERMANISTYKI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO / INSTITUT FÜR GERMANISTIK DER UNIVERSITÄT WARSCHAU

INSTYTUT NEOFILOLOGII UNIWERSYTETU PEDAGOGICZNEGO IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE / NEUPHILOLOGISCHES INSTITUT DER PÄDAGOGISCHEN UNIVERSITÄT KRAKAU

WE WSPÓŁPRACY Z INSTYTUTEM FILOLOGII ANGIELSKIEJ I GERMAŃSKIEJ UNIWERSYTETU W SANTIAGO DE COMPOSTELA ORAZ SEKCJĄ GERMANISTYKI UNIWERSYTETU W WUPPERTALU

IN ZUSAMMENARBEIT MIT DEM INSTITUT FÜR ENGLISCHE UND DEUTSCHE PHILOGIE DER UNIVERSITÄT SANTIAGO DE COMPOSTELA UND DER FACHGRUPPE GERMANISTIK DER BERGISCHEN UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Konferencja jest organizowana w ramach projektu „Literatura – Konteksty”.

Die Konferenz findet im Rahmen des Forschungsprojekts „Literatur – Kontexte“ statt.

Konferencję objęli patronatem:

Die Veranstaltung steht unter der Schirmherrschaft von:

Ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Rolf Nickel

JM Rektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Marcin Pałys

JM Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie prof. dr hab. Kazimierz Karolczak

Dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie dr Agnieszka Morawińska

Miejsce obrad / Tagungsort:

Budynek Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego

Gebäude der Neuphilologischen Fakultät der Universität Warschau

ul. Dobra 55, Warszawa

Komitet Naukowy / Wissenschaftlicher Beirat

- **Dr. Bruno Arich-Gerz**, Bergische Universität Wuppertal, Didaktik der deutschen Sprache und Literatur
- **prof. dr hab. Wojciech Bałus**, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego
- **Prof. Dr. Christian Efing**, Bergische Universität Wuppertal,
Germanistik/Didaktik der deutschen Sprache und Literatur
- **dr hab. Grażyna Jurkowlaniec**, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego
- **prof. dr hab. Maria Kłańska**, Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego
- **dr hab., prof. UP Paul Martin Langner**, Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego
im. KEN w Krakowie
- **dr hab., prof. UW Robert Małecki**, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego
- **Prof. Dr. Nine Miedema**, Universität des Saarlandes / Deutscher Germanistenverband
- **prof. dr hab. Ryszard Nycz**, Katedra Antropologii Literatury i Badań Kulturowych Uniwersytetu
Jagiellońskiego
- **prof. dr hab. Maria Poprzęcka**, Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego
- **dr hab., prof. UP Isabel Röskau-Rydel**, Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego
im. KEN w Krakowie
- **Prof. Dr. Dolores Sabaté Planes**, Universidade de Santiago de Compostela,
Departamento de Filoloxía Inglesa e Alemá

Komitet Organizacyjny / Organisationskomitee

przewodniczący / die Vorsitzenden:

dr hab. Joanna Godlewicz-Adamiec, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego

dr Tomasz Szybisty, Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

sekretarze konferencji / Sekretär der Konferenz:

dr Dominika Wyrzykiewicz, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego

dr Tobiasz Janikowski, Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

członkowie / Mitglieder:

dr hab. Anna Górajek, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego

dr hab. Piotr Kociumbas, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego

dr hab. Paweł Piszczatowski, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego

08:00–09:00 **Rejestracja uczestników / Anmeldung**
(biuro konferencji – sala 1.010, I piętro / Konferenzbüro – Raum 1.010, 1. Stock)

09:00–11:30 **Powitanie i wykłady otwarcia [tłumaczenie symultaniczne], moderacja: Robert Małecki**
Begrüßung und Eröffnungsvorträge [Simultanübersetzung], Moderation: Robert Małecki
(Aula 1.008)

DOROTHEE GALL (Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn)
Skulptur und Text in der Antike: Facetten einer fruchtbaren Begegnung

TADEUSZ J. ŻUCHOWSKI (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Na pograniczu realności i życia

11:30–12:00 **Przerwa przekąskowa / Imbiss**

12:00–13:30	Sektion I <i>Am Scheidewege der Ästhetik</i>	Sektion II <i>Feder und Meißel Hand in Hand</i>	Sekcja III <i>Od pióra po dłuto</i>
	Moderation: Barbara Di Noi RAUM 1.011	Moderation: Beate Sommerfeld RAUM 1.013	moderacja: Piotr Kociumbas SALA 1.014
	CEZARY LIPIŃSKI (Uniwersytet Zielonogórski) <i>Im Namen der dadaistischen Einheit der Kunst. Zur Erfindung der Sprache als skulpturales Material</i>	KAMILLA NAJDEK (Uniwersytet Warszawski) <i>„Das Gleiten des Blicks auf der Oberfläche.“ Zu Winckelmanns „Anmerkungen über die Geschichte der Kunst des Altertums“</i>	MONIKA JAKUBEK-RACZKOWSKA / JULIUSZ RACZKOWSKI (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) <i>Traktat św. Bonawentury „Lignum Vitae“ a toruński podominikański krucyfiks na Drzewie Życia</i>

SOBOTA, 14 KWIETNIA / SAMSTAG, 14. APRIL

DOLORS SABATE PLANES
(Universidade de Santiago de Compostela)
*August Rodin in Rilkes Werk. Narrative
 Inszenierung der Genieästhetik
 des Fin de Siècle*

BJÖRN HAYER
(Universität Koblenz-Landau)
*„Du musst dein Leben ändern“.
 Zum Verhältnis von Ethik und Ästhetik
 in Rilkes Skulpturengedichten*

Diskussion

MARIA KŁAŃSKA
(Uniwersytet Jagielloński)
*Der Bildhauer und sein Werk im Schaffen Rose
 Ausländers*

WOLFGANG BRYLLA
(Uniwersytet Zielonogórski)
*Der Fall Ernst Barlach oder Wie die „entartete
 Kunst“ von der Literatur rehabilitiert werden
 konnte*

Diskussion

ANNA RYŚ
(Uniwersytet Gdański)
*Gdzie jest Temistokles? O nierozwiązanym
 problemie rzeźbiarskiej dekoracji fasady
 Złotej Kamienicy w Gdańsku*

KATARZYNA KOLENDO-KORCZAK
(Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk)
*Epitafium Jerzego Rudominy i jego
 towarzyszy w farze w Nowogrodku – rzeźba
 inspirowana literaturą i literatura
 inspirowana rzeźbą*

Dyskusja

13:30–15:00 **Obiad / Mittagessen**
(sala / Raum 1.012)

15:00–16:30 Sektion IV
Vom Meißel ins Wort
 Moderation: Paweł Piszczatowski
RAUM 1.011

TATJANA KUHAARENOKA
(Latvijas Universitāte)
*Vom Beobachten zum Erzählen: Die Skulptur
 als literarisches Motiv in Adalbert Stifters
 Roman „Der Nachsommer“*

Sektion V
Literatur durch Skulptur beflügelt
 Moderation: Cezary Lipiński
RAUM 1.013

DÉSIRÉE MANGARD
(Universität Innsbruck)
*Frau Welt als ‚Weltreisende‘ zwischen
 Zoroastrismus und Wormser Dom, Literatur
 und Skulptur?*

Sekcja VI
Rzeźba słowem wyciosana
 moderacja: Juliusz Raczkowski
SALA 1.014

KRZYSZTOF TKACZYK
(Uniwersytet Warszawski)
*O estetyzacji i autonomizacji ekfrazy.
 Rozważania wokół „Opisu Torsu
 Belwederskiego z Rzymu” Johanna
 Joachima Winckelmanna*

SOBOTA, 14 KWIETNIA / SAMSTAG, 14. APRIL

BARBARA DI NOI
(Università degli Studi di Firenze)
Kafka und die Skulptur

JOANNA GODLEWICZ-ADAMIEC
(Uniwersytet Warszawski)
Zwischen Körper und Skulptur, Natur und Kunst. Hans von Rosenplüts (?)
„Der Bildschnitzer von Würzburg“

EWA GRESER
(Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
„To, co widzisz, jest tym, co widzisz” – Frank Stella czyta dramaty Heinricha Kleista

BEATE SOMMERFELD
(Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
„Ein lebensgroßer Marmorzweig“ – emotionales Wirkungspotenzial und mediale Überblendungen in Franz Kafkas Ekphrasen von Skulpturen und Flachreliefs

AMIRA ŽMIRIC
(Universität Banja Luka)
Robert Michels Roman „Der steinerne Mann“

GRAŻYNA RYBA
(Uniwersytet Rzeszowski)
Ut sculptura poesis. Poetyckie wizje Dantego w interpretacji uczestników biennale małych form rzeźbiarskich w Rawennie

Diskussion

Diskussion

Dyskusja

16:30–17:00 Przerwa kawowa / Kaffeepause

17:00–18:30 Sektion VII
Literarisches in der Bildhauerei

Moderation: Kamilla Najdek
RAUM 1.011

Sektion VIII
Wort-Dimensionen

Moderation: Maria Kłańska
RAUM 1.013

Sekcja IX
Literatura w rzeźbę zapatrzona

moderacja: Beata Stuchlik-Surowiak
SALA 1.014

VERA FABHAUER
(Goethe-Universität Frankfurt am Main)
Franz Xaver Messerschmidts „Köpf-Stückhe“ und die Tradition der literarischen Charakterschilderung

LUCIA BENTES
(Universidade Nova de Lisboa)
Zwischen Faszination und Entsetzen: von den Skulpturen der Villa Palagonia (J.W. Goethe) und dem Traum des Briefträgers F. Cheval (P. Weiss)

PIOTR KOCIUMBAS
(Uniwersytet Warszawski)
Piórem odślaniany. Literackie odśłony posągu Augusta III z gdańskiego Dworu Artusa

SOBOTA, 14 KWIETNIA / SAMSTAG, 14. APRIL

KAROLINA RAPP
(Uniwersytet Zielonogórski)
Südwester Reiter – das Standbild
(un)erzählter Kolonialgeschichten

ASTRID WINTER
(Technische Universität Dresden)
Verlust der Narration – Ein Motiv aus Dantes
Canto V. in der Plastik des 19./20. Jh.

AGNIESZKA SOWA
(Uniwersytet Jagielloński)
„... ein Jahr reden, um eines seiner Werke mit
Worten zu wiederholen.“ Zur Bedeutung der
Bewegung und Berührung in Rilkes Auguste
Rodin

ROBERT HERMANN
(Ludwig-Maximilians-Universität München)
Im Reigen der Blicke. Zur literarischen
Nachbildung fragmentierter
Dreidimensionalität in Rainer Maria Rilkes
„Archaischer Torso Apollos“

JANUSZ MOSAKOWSKI
(Uniwersytet Gdański)
Gdańska rzeźba wobec pamięci (i) literatury

TOMASZ TOMASIK
(Akademia Pomorska w Słupsku)
Prawda kamienia. Motyw rzeźby
w twórczości Janusza Stanisława Pasierba

Diskussion

Diskussion

Diskusja

19:00–21:00

Bankiet w Sali Kolumnowej Wydziału Historycznego UW
Empfang in der Säulenhalle der Historischen Fakultät der Universität Warschau

NIEDZIELA, 15 KWIETNIA / SONNTAG, 15. APRIL

10:00–11:00 Zwiedzanie Muzeum Narodowego w Warszawie (adres: Aleje Jerozolimskie 3)
Besichtigung des Nationalmuseums Warschau (Adresse: Aleje Jerozolimskie 3)

<p>12:00–13:30</p> <p>Sektion X <i>Gedächtnis kontextuell</i></p> <p>Moderation: Anna Górajek RAUM 1.011</p>	<p>Sekcja XI <i>Przestrzenie porównań</i></p> <p>moderacja: Tomasz Tomasik SALA 1.013</p>	<p>Sekcja XII <i>Słowem ożywione</i></p> <p>moderacja: Barbara Milewska-Ważbińska SALA 1.014</p>
<p>TIMO SESTU (Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg) <i>Lesarten der Gigantomachie: wechselseitige Lektüren von Literatur und Skulptur</i></p> <p>TOBIASZ JANIKOWSKI (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) <i>Tünnes-und-Schäl-Denkmal als allegorische Darstellung der Kölner Mentalität. Der Weg vom Puppentheater in die Gebrauchsliteratur</i></p> <p>LEOPOLDO DOMINGUEZ (Universidad de Sevilla) <i>Der ewige Flâneur. Raum und Erinnerung im Prosawerk von Dieter Forte</i></p>	<p>EWA SZCZĘSNA (Uniwersytet Warszawski) <i>O powinowactwie i osobności literatury i rzeźby</i></p> <p>KATARZYNA TRZECIAK (Uniwersytet Jagielloński) <i>Rzeźbiarskie jądro modernizmu. Walter Pater i kamienne widmo podmiotowości</i></p> <p>MAREK ZGÓRNIAK (Uniwersytet Jagielloński) <i>Z notatek lekarza wariatów i z Paryża około roku 1900. Wypowiedzi Antoniego Kamińskiego o rzeźbie i rzeźbiarzach</i></p>	<p>PIOTR OSIŃSKI (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) <i>Rzeźba w pismach Plutarcha z Cheronei</i></p> <p>MAGDALENA GARNCZARSKA (Uniwersytet Jagielloński) <i>Michała Psellosa dwa opisy antycznego reliefu, czyli o trudnościach interpretacyjnych XI-wiecznego miłośnika starożytności</i></p> <p>BEATA STUCHLIK-SUROWIAK (Uniwersytet Śląski w Katowicach) <i>Człowiek jako wytwór Wielkiego Rzeźbiarza. Różne interpretacje motywu stworzenia kobiety i mężczyzny w staropolskiej literaturze parenetycznej</i></p>
<p>Diskussion</p>	<p>Dyskusja</p>	<p>Dyskusja</p>

13:30–15:00 Obiad / Mittagessen
(sala / Raum 1.012)

NIEDZIELA, 15 KWIETNIA / SONNTAG, 15. APRIL

<p>15:00–16:30</p> <p>Sektion XIII <i>(Ko-)Relationen</i></p> <p>Moderation: Krzysztof Tkaczyk RAUM 1.011</p>	<p>Sekcja XIV <i>Literatura rzeźbą uskrzydłona</i></p> <p>moderacja: Joanna Godlewicz-Adamiec SALA 1.013</p>	<p>Sekcja XV <i>Dialogów dylematy</i></p> <p>moderacja: Anna Ryś SALA 1.014</p>
<p>STEFANIE KRINNINGER (Georg-August-Universität Göttingen) <i>Aspekte ästhetischer Praxis. Vor dem „Zeitalter der Kunst“. Über Meister Eckhardts Skulpturtheorem</i></p> <p>THOMAS EMMRICH (Goethe-Universität Frankfurt am Main) <i>Skulpturen des Todes. Zur Dekonstruktion literarischer Plastiken</i></p> <p>CLAUDIA ALBES (Leuphana Universität Lüneburg) <i>Zweideutiges Erzählen. Zu Mérimées Novelle „La Vénus d’Ille“</i></p>	<p>ANDRZEJ FABIANOWSKI (Uniwersytet Warszawski) <i>Norwidowski dyskurs o rzeźbie: Adam Krafft i „Ad leones...“</i></p> <p>AGATA WOLSKA (Archiwum Bazyliki Mariackiej w Krakowie) <i>Znak nieobecności – Adam Bunsch o ołtarzu Mariackim Wita Stwosza</i></p> <p>TOMASZ SZYBISTY (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) <i>Między sztuką a polityką. Dramat Hermanna Heinza Ortnera „Veit Stoß“</i></p>	<p>BARBARA MILEWSKA-WAŻBIŃSKA (Uniwersytet Warszawski) <i>Dwie zabytkowe figury nagrobne z okolic Mazowsza i ich kontekst literacki</i></p> <p>MAŁGORZATA SMORAĞ-RÓŻYCKA (Uniwersytet Jagielloński) <i>Sztuka odrzucona?: antyczne posągi w bizantyńskim malarstwie książkowym</i></p> <p>MAGDALENA BARTNIKOWSKA (Uniwersytet Jagielloński) <i>Teofil Lenartowicz – „lirnik mazowiecki” czy spadkobierca renesansowych mistrzów włoskich? Na przykładzie rzeźby i poematu „Święci robotnicy”</i></p>
<p>Diskussion</p>	<p>Diskussion</p>	<p>Dyskusja</p>
<p>16:40–17:00</p>		<p>Podsumowanie i zakończenie konferencji Abschluss der Konferenz (Aula 1.008)</p>